

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

De Virtute Religionis, Et Ei Annexis; Continens septem Tractatus
Theologiae Moralis praecipuos. Primus, in ordine septimus, est de Oratione
... Septimus, & latissimus, de Beneficiis Ecclesiasticis

Castro Palao, Fernando de

Lugduni, 1669

Qua ratione capitulo sede vacante competat beneficiorum collatio. punct.

29

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76561](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76561)

tionem, cum clarè de proprietate constat, e. cum dilect. de causa posses. & propriet. Quia id intelligitur respectu futurorum eventuum, non presentium; ac proinde respectu electionum, & presentationum subsequentium, non illarum, quæ factæ sunt.

17. Quid si ante presentationem, electionem, aut beneficii provisionem mota sit inter presentatores, electores, aut promouedores de iure conferendi; Distingendum est si lis moueatur super possessione; quia dum non constat quis eorum possideat, nullus sibi possessionem arrogare poterit, quousque lis finiat, alias vnus alteri contentiosus esset, & vnusquisque sibi ius in propria causa diceret. Et idem est si lis moueatur super proprietate nemine existente in possessione. Quia cum omnibus aequalis ius dubium competat, & omnes prouidere in solidum non possint; efficitur sanè expectandum esse liti eventum. Quod si intra semestre, vel quadrimestre non decidatur; denouetur prouisio ad superiorum cap. quoniam cap. si verò. e. cum propter de iur. par. At si aliquis illorum in possessione existit; & causa agitur super proprietate, ius conferendi ad possessionem pertinet; neque ex hoc attentata amittit debet possessionis fructus. iuxta text. in c. 1. v. licet pendente. in 6. sic Garc. aliis. relatis. 5. par. de benef. c. 6. num. 22.

Neque obstat text. in c. Cumana de elect. vbi capellani erant in possessione eligendi & vacante Ecclesia mota fuit eis quaestio super ius eligendi, & non valuit eorum vox, quia non docuerunt de iure proprio. Non inquam obstat, quia vt dicit Ioan. And. lib. 1. gloss. marginalis in c. ex litteris. de iur. patron. fuit facta potestas contra capellanos, cui protestationi ipsi consenserunt. Præterea non fuit certum esse in possessione legitima. Adde irritam fuisse eorum electionem, quia non fuit à maiore parte, & quia fuit contra constitutionem concilii generalis reuocati in cap. quia propter. de elect.

Adhuc tamen cum Cou. c. illo 14. n. 2. sententiam latam contra electores. vel presentatores aut promouedores beneficiorum neque nocere, neque prodesse electis presentatis, aut prouisus siue ignorauerint, siue sciuerint, quia est res inter alios acta. Vt autem prouisus nocere, debent ipsi vocari in iudicium, & ibi pronuntiarum non esse legitime prouisus, eo quod prouidentes non fuerint in possessione conferendi. Nam esto constet proprietatem non habuisse, eaque de causa possessione excludantur: si tamen tempore prouisionis fuerint in possessione, electio, presentatio, collatio, & institutio firma persistit. Quia fuit legitime facta, & videtur tenere Garcia 5. p. de benef. c. 6. n. 22.

Rursus de sequestre dubium est, an beneficia conferre possit; Sequestrem voco eum apud quem res litigiosa deponitur seruanda ei qui lite vicerit. l. sequester. de verb. signific. l. ei apud quem. & l. proprie. & l. licet. ff. de pign. Duplex est sequester, sicut voluntarius, aliter necessarius. Voluntarius est, qui ex voluntate litigantium designatur à iudice. Necessarius, qui contra voluntatem litigantium à iudice constituitur. l. licet. ff. de pign. de hoc ergo sequestre voluntario, & necessario controuertitur, an beneficia prouidere possit.

Quia in re triplex est sententia. Prima negat de vtroque sequestre. Quia sequester non possidet rem sequestratam, neque illam nomine proprio administrat; sed alieno, vt constat ex l. interesse. ff. de acquir. possess. l. 1. Cod. de sequestrat. possession. Sed in presentem nomine alieno fieri prouisio beneficii non potest; quia dum est sequestrum non constat, cui competat ius prouidendi. Secundo sequester fructus rei sequestrate obligatus est seruare victori. cap. cum Beroldus de sentent. & re iudic. cap. 1. de sequestrat. possess. clem. 3. eodem tit. Sed prouisio beneficii est fructus rei sequestrate. Ergo seruanda est victori. Tertio sequester comparatur creditor habenti pignus, cui est annexum ius prouidendi, sed huic creditor nequit ius prouidendi competere. cap. cum Beroldus de re iudicata. Ergo neque sequester; & ita tenet Hostiens. Burius, Abbas in cap. examinata, de iudicis. Barza de decima tutori praestanda, cap. 120. numer. 17. Ceuallos quest. 740.

Secunda sententia distinguit de sequestre voluntario, & necessario. Et sequestrem voluntarium affirmat prouidere beneficia posse, secus necessarium; sic Ioan. Sclua de benef. 2. cap. 9. Rebuff. de nominat. q. 14. num. 127. & 128. alias 76. Petr. Gregor. de benef. cap. 38. n. 18. Mouentur, quia sequestri voluntario competit rei sequestrate possessio, secus necessario, vt tenet communis sententia cum Bartol. in l. interesse puto. ff. de acquir. possess. Abbas in clem. 1. de sequestrat. possess. num. 13. Gregor. Lopez. leg. 2. tit. 9. par. 3. verbo auentencia. & alii relati à Garcia 4. p. de benef. c. 6. n. 18.

Tertia sententia, cui tanquam probabiliori adhaereo, affirmat sequestrem villæ, castri, dignitatis, beneficii, quibus est annexa alicuius beneficii prouisio, beneficium prouidere posse; sic plaribus firmat Azor. 2. p. instit. moral. lib. 6. cap. 25. q. 17. fin. Ioan. Gutierrez de iudicis. 3. part. cap. 7. num. 17. & 18. Gonzalez gloss. 13. num. 17. Nicol. Garcia 5. part. de benef. cap. 6. à n. 1. & seq. Ratio est, quia sequester rei sequestrate ad ministracionem habet, non solum quoad temporalia sed etiam quoad spiritualia clem. 1. de sequestrat. possess. & fructuum; sed ad rectam illius administracionem pertinet, vt iura illius exequatur, vt tradit Ferd. de Castro Sum. Mor. Pars I. l.

Glossa in suprad. clement. Ergo ad sequestrem pertinet beneficii prouisio rei sequestrate annexa.

6. Neque obstat contraria. Ad primum primæ sententiæ concedo sequestrem rem sequestratam administrare non posse nomine illius, qui in causa victurus est, eo quod sub lite est, & proliis ignoratur, quis lit victurus. Administrat tamen nomine iudicis, & superioris, qui illum verum administratorem constituit. Ad secundum fateor, sequestrem obligatum esse seruare victori fructus rei sequestrate, qui seruari possunt, & ex quotum consumptione redditur dicitur sequester, at beneficii prouisio non est fructus qui seruari potest: cederet enim in graue Ecclesiæ damnum, si referuaretur prouisio beneficii vsque ad liti decisionem. Neque est fructus, qui sequestrem ditionem reddat, Ergo non est seruanda victori. Ad tertium nego, sequestrem esse omnino similem creditori pignoris: nam pignus certum dominum habet, secus vero sequestrum; eaque de causa creatori pignoris non conceditur beneficia prouidere; quia est dominus certus, qui prouidere possit, conceditur tamen sequestri quia non adest certus dominus, sed dubius.

7. Notandum tamen est sequestrem, vt possit beneficiorum prouisiones annexas rei sequestrate facere, debere esse clericum, & non laicum, quia laicus incapax est iuris spiritualis. Quod intelligendum est de iure spirituali proprio, & per se, quale est electio, institutio, confirmatio, collatio, & presentatio Ecclesiastica: hæc enim in laicum cadere non possunt cap. causam. de prescript. c. 2. de iudicis. Quocirca si apud laicum sequestraretur Ecclesiastica prælatura, dignitas, beneficium, quibus ius presentandi, conferendi, eligendi annexum est, nequaquam posset ipse laicus tale ius exequi? quia non censetur sequester in spiritualibus constitutus, sed solum in temporalibus; sic Azor. 2. part. instit. moral. lib. 6. cap. 25. q. 17. in fine. Garcia 5. part. de benef. cap. 6. à num. 13. Dicit laicum incapacem esse iuris spiritualis proprie, & per se, vt tacite instituantur iuris spiritualis rei temporalis annexi incapacem esse. Quapropter si apud laicum sequestraretur villa, castrum, seu alia bona, quibus ius presentandi annexum est pro certo existimo presentate posse, sicuti licet si oita dominus villæ poterit, esto laicus sit, presentare. Et idem est si ius presentandi laicale de per se sequestraretur. Garcia supra n. 15.

8. Tandem de conductore dubitari potest, an beneficia possit conferre? Ratio dubitandi sumitur ex cap. ex litteris. de inreparatam. vbi conductoris presentatio valet. Sed dicendum est conductorem proprie nequaquam posse beneficia conferre: quia adest dominus qui conferat; & in conductione non intelliguntur fructus spirituales concedi: sic Azor. 2. part. instit. moral. lib. 6. cap. 25. quest. 18. Greg. Lopez. leg. 5. tit. 15. par. 2. in prime. Ioan. Gutierrez. 3. part. de iudicis. cap. 29. n. 16. Garc. 5. part. de benef. c. 6. n. 16. Neque obstat c. ex litteris, quia ille miles non erat proprie conductor villæ, sed emphyteuta. cui vti dominium rei emphyteuticæ competit, & consequenter ius presentandi, nisi in contractu exceptum fuerit.

PUNCTVM XXIX.

Qua ratione capitulo sede vacante competat beneficiorum collatio.

- 1 Tenetur intra octo dies eligere vicarium; alias deuoluatur electio.
- 2 Potest vnus, vel duos designare.
- 3 Non est necesse, quod sit de capitulo.
- 4 Qualis eligendus sit.
- 5 An in vicarium designatum transferat capitulum omnem iurisdictionem? Probabilius est non habere ampliore iurisdictionem, quam vicarius Episcopi.
- 6 Si intra octo dies non designatur vicarius, potest capitulum moram purgare, si is ad quem sit deuolutio non designauerit.
- 7 Constitutum vicarium probabilius est absque legitima causa renouari non posse.
- 8 Capitulum in collatione beneficiorum peruenientium Episcopo nullam potestatem habere exceptis casibus à iure expressis.
- 9 Qua in iure excipiuntur.
- 10 Beneficia, que iure deuoluto ad Episcopum pertinent, esto aliqui affirmant competere capitulo; verius est oppositum.
- 11 Quid de beneficiis parochialibus, que per concursum prouidentur; proponitur affirmatiua pars.
- 12 Sed contrarium est dicendum.
- 13 Beneficia patrimonialia non possunt à capitulo prouideri.
- 14 Satisfit difficultati n. 11. relata.
- 15 Beneficia reseruat nequaquam capitulum prouidere potest, esto possit admittere resignationem.
- 16 Propositum quadam obiectio. Et sit illi satis.
- 17 Beneficia permutata aliqui affirmant posse capitulum prouideri.
- 18 Probabilius est oppositum.
- 19 Fit satis contraria ratio.

20 Excipitur ab aliquibus permutatio, qua vivente Episcopo admissa est. Sed non approbatur.

21 Qualiter capitulum beneficia commendare possit.

1 Remoto capitulum sede vacante obligatum esse intra octo dies a noticia vacationis eligere vicarium, vel existentem confirmare, qui saltem in iure canonico sit doctor, vel licentiatas, vel alias quantum fieri possit idoneus, in quem iurisdictionem sibi datam transferat. Alioquin si suffraganea sit Ecclesia, deolvitur electio Metropolitanis Episcopo, si vero Metropolitana sit, aut exempta, antiquior Episcopus ex suffraganeis in Metropolitana, & propinquior in exempta potest vicarium idoneum constituere: sic Concilium Trident. sess. 24. cap. 19. de reformat.

2 Tenetur capitulum designare vicarium unum, an vero possit duos, vel plures designare. Non deceditur a concilio. Relinquitur ergo dispositioni iuris communis, ac proinde potest, maxime si vivente Episcopo consuetudo præscripta erat, quod duo essent vicarij; & ita in praxi videtur receptum in pluribus Ecclesiis in quibus sede vacante designabantur duo vicarij, cum tamen sede plena vix tantum designatus esset. Sic Francisc. Pania. tract. de potest. capit. sede vacante. 2. part. q. 10. num. 6. Azor. 2. part. lib. 3. cap. 37. quest. 18. Ludovic. Mol. tract. 5. de iust. disput. 11. num. 1. Quaranta sum. bullar. verbo capitulum sede vacante, n. 9. Garcia 4. part. de benef. cap. 7. n. 36. Barbosa de potest. episc. alleg. 54. n. 165.

3 Non est necessarium, quod designatus vicarius sit de capitulo: quia nullibi capitulo tale onus imponitur. licet neque Episcopo, & sæpe ita fieri convenit ad libentius iustitiam administrandam; imò aliquando est necessarium, si forte in capitulo non reperitur idoneus. August. Barbosa in declar. concil. ad præd. cap. 17. num. 2. Et dicta 3. part. allegat. 54. num. 195. Anton. Genuesi. 85. alias 56. Quaranta sum. bullar. verbo capitulum sede vacante, num. 5. Gate. dicto. cap. 7. num. 13. Mol. tract. 5. disp. 11. n. 1.

4 Debet tamen esse doctor, vel licentiatas in iure canonico si inveniri potest: alias eligatur quantum fieri potest idoneus. Quod si omitatur gradus, cum facili haberi possit, & eligatur carens eo titulo, credo probabilis nullam electionem, vix potest factum contra formam a concilio præscriptam, & superiori devolvi. Sic Genuesi. Barbosa, Quaranta supra & Garcia a num. 6. qui num. 14. & seqq. optime advertit reprobendam esse abusum aliquarum Ecclesiarum eligentium sede vacante duos vicarios, unum in iure canonico doctorem, vel licentiatum, qui causas expedire possit: alium theologum, seu non graduum ad expeditionem ineptum, qui mediocritatem emolumentorum officij recipiat: est enim talis theologus in vicarium designatum iniquus, & nulla; neque theologus habet titulum ad recipiendam illa emolumenta: imponere autem legitimo vicario onus dividendi lucrum cum vicario præsumptum, vel cum aliis est iniustitia, & simonia. Deinde non est opus in huius vicarij electione, quod servetur forma electionis, præscripta in cap. Quia propter, de electione, sed quomodocumque fiat sine publicè, siue per vota secretè tenet. Quaranta sum. bullar. d. verbo capitulum sede vacante, circa finem Garc. 5. p. de benef. cap. num. 21. referunt sic declarasse sacram concilii congregationem. Verum si darentur casum (qui moraliter est impossibilis) vt non inveniantur neque in capitulo, neque extra, qui minus vicarij per se rectè obire possit, debet capitulum ei consultorem doctorem designare, aut ipse designatus vicarius illum assumere partibus non suspectum, vt sic suo muneri satisfaciat; Barbosa in re. missum concilij, sess. 24. cap. 16.

5 Huius vicarij designatio committit capitulum iurisdictionem, quia illam per se exercere non potest sed an omnem iurisdictionem, quam habet transferat in vicarium ex sola designatione, an solum respectu illarum rerum, quæ speciale mandatum non requirunt, non est constans sententia. Aliqui affirmant omnem iurisdictionem capituli translatam esse in vicarium: quia capitulum solum habet designare vicarium; at concilium transfert in vicarium designatum iurisdictionem absque ulla limitatione: sic Marc. Anton. Genuesi. in praxi. cap. 84. alias 86. n. 3. Et 5. & indicat Vgolin. de censur. tab. 1. c. 10. §. 2. n. 4.

At probabilis est ex sola designatione non habere vicarium capituli ampliorem iurisdictionem, quam habet vicarius Episcopi, sed indigere speciali commissione ad ea quæ requirunt speciale mandatum: sic Quaranta sum. bullar. verbo capitulum sede vacante, quest. 2. Et num. 15. vers. circa quam commissio nem. Paulin. de potest. capit. 2. part. quest. 10. num. 17. Garc. 5. parte de benef. cap. 7. a num. 29. Barbosa 3. p. de potest. episc. alleg. 54. num. 158. in fine, Et num. 175. Ratio est, quia concilium solum statuit eligendum esse vicarium a capitulo: quod autem debeat omnem capituli iurisdictionem habere, non decidit. Ergo vicario fundamento affirmatur. Adde consilium facta confirmatione eadem iurisdictionem habere ac antea, & non ampliorem: quia confirmatio nihil de novo tribuit, sed quod antea erat firmat, & roborat leg. Aurelius §. in testamento ff. de liber. leg. 28. & docet Rora apud Salazar. in novissimar. decisione,

199. num. 10. Et decis. 592. num. 3. Neque est verum a concilio datam esse vicario iurisdictionem. Quia concilium nec minuit nec mutat capituli iurisdictionem, sed solum statuit modum quo illa uti debet, scilicet per vicarium designatum. Quapropter solum præcepit capitulo designationem vicarij: quia autem iurisdictionis vicario esse tradenda, capitulo liberum relinquit. Alias si vicarius capituli a concilio, & non a capitulo haberet iurisdictionem, nequaquam vicarius capituli duci posset, neque illius vices gerere, sed concilij; vel Ecclesiæ. Suar. tom. 5. n. 3. part. disput. 7. sect. 3. num. 13. Garc. 5. part. de benef. cap. 7. a num. 31. Barbosa 3. part. de potest. episc. allegat. 4. n. 180. Quod non solum in vicario designato a capitulo procedit, sed etiam in vicario designato a Metropolitanis ob negligentiam capituli. Quia ob huius negligentiam solum habet vicarium designare Metropolitanus & iurisdictionem communem, & solum concedi a capitulo illi concedere independentem a capituli voluntate. At non aliam iurisdictionem concedit, nisi iurisdictionem capituli; quia ad ipsum non devolvitur capituli iurisdictione, sed vicarij designatione. Quare suspensio capituli & vicarius suspensus erit; vt tradunt Quaranta, Garcia. Suar. Barbosa supra. Formam commissionis, quæ tolet vicario a capitulo concedi, tradit Quaranta supra vers. Analexico. Barbosa num. 159. apud quos eam videre potes.

6 Dixi capitulum obligatum esse intra octo dies, quo notitiam habuerit vacationis Ecclesiæ, vicarium designare: alioquin Metropolitanis designatio devolvitur. Sed an hæc devolutio impediatur, ne capitulum possit motam purgare, & vicarium designare. Affirmat Quaranta in sum. bullar. verbo capitulum sede vacante n. 4. Suar. tom. 5. de censur. disput. 12. sect. 3. n. 3. Quia posita negligentia capituli conceditur a concilio, Metropolitanis nominandi vicarium. Ergo prius a capitulo illo iure non potest si autem capitulum adhuc post vicarium nominare, prius capitulum possit iure quæsitio. Item ob negligentiam capituli transferre concilium eius potestatem in Metropolitanum. Ergo nullaratione potest nominare, quia priusatum est.

Cæterum probabilis credo nominare posse: sic Garcia 5. p. de benef. cap. 7. n. 7. Ratio ea est, quia ad Metropolitanum non devolvitur ius nominandi priusatum, sed cumulatè, Tum quia hæc devolutio non est alienus beneficii Ecclesiastici, sed officij: ac proinde non est necesse, quod naturam devolutionis beneficiorum sequatur, præcipue cum sit constitutio pecialis. Tum quia ipsum concilium ob negligentiam Ecclesiæ Metropolitanæ, vel exemptæ solum dicit, vt antiquior Episcopus ex suffraganeis in Metropolitana, & propinquior Episcopus in exempta economum, & vicarios idoneos possit constituere. Cum autem nihil dicit de priuatione capituli, efficitur capitulum priusatum non esse potestatem nominandi vicarium, etiam ob eius negligentiam aliis hæc potestas concessa sit.

7 Maior dubitatio est; an constituto vicario possit etiam capitulum reuocari? Plures doctores censent reuocari posse: sic aliis relatis Barbosa 3. de potest. episc. alleg. 54. num. 170. Et in declar. concilij ad cap. 16. sess. 24. vbi refert a sacra congregatione sic declaratum esse Mesina de iust. tract. 5. disput. 11. n. 1. Azor. 2. part. insti. moral. lib. 3. cap. 37. quest. 18. Ratio est quia vicarius gerit vices capituli: & nomine ipsius iurisdictionem exercet. Ergo conveniens est vt a capitulo pendeat in eo exercitio. Et confirmo. Capitulum, cum vicarium designat, intendendum est designare ad suum beneplacitum: quia hic motus designationis illi convenientior est, vt potest, a sua voluntate magis pendens. Ergo mutato suo bene placito cessat designatio, & consequenter vicarij iurisdictione, sicuti si vicarius designatus esset ad certum tempus, scilicet pro sex mensibus, illi tempore cessaret vicarij, nisi denuo confirmaretur.

Nihilominus cetero verius, vicarium designatum ad beneplacitum capituli non posse absque legitima causa a capitulo remoueri, neque designatum pro limitato tempore illo durante. Moueatur, quia beneplacitum, sub cuius conditione designatur vicarius, debet esse rationale, iurique conforme. Sed in officiis iurisdictionem continentibus sic non est, quæ quæque causa legitima reuocationis constat, vt compertat Guillelm. Benedic. in cap. Raynuius de testament. verbo duas habere. Pelaez. de man. lib. 4. p. q. 10. n. 3. Et seqq. Ergo vicarius designatus a capitulo, sub capituli beneplacito reuocari nullatenus potest absque causa & cognitione. Præterea designatus a Metropolitanis ob negligentiam suffraganei nequit reuocari a capitulo, si iudicialiter esset Metropolitanis designatus: si quidem ea, facta reuocari a capitulo possit. Ergo neque designatus a suffraganeo poterit ab ipso reuocari pro libito: cum ab vtroque eadem iurisdictione concedatur. Deinde hæc impotentia reuocationis recte Ecclesiæ regimini contentens est; si enim vicarius pro libero capitulo reuocari possit vix capitulares auderet ob excessus punire, & suo officio satisfacere. Ne igitur hoc in consuetudinem sequatur, dicendum est constituto vicario reuocari nullatenus posse durante constitutionis tempore: Et ita tenet Marc. Anton. Genuesi. cap. 148. ali. n. 86. n. 4. Quaranta sum. bullar. verbo capitulum sede vacante n. 3. Garcia 5. p. de benef. cap. 7. n. 21. referunt ex Genuesi, a sacra congregatione sic decisum esse: condonantur

DE
LAS
PAL
ATA

que tradit Matienzo leg. 6. tit. 10. lib. 5. compilat. gloss. 2. & Guttier. lib. 3. part. 9. c. 11. n. 2. & 25. affirmantes officiales creatos ad beneficiatum generi perpetuos, & neque posse absque causa cognitione reuocari. argum. leg. in scriptis. in princ. ff. de excusat. tutor. His positis.

8. Quæstio est, quam potestatem habeat capitulum in collatione beneficiorum? Et dicendum est in beneficiis, quæ sunt de collatione Episcopi; esto capituli consensus, vel consilium requiratur, nullam potestatem habere, exceptis aliquibus casibus à iure expressis: sic doctores omnes statim referendi. Nam licet verum sit capitulum succedere Episcopo in iis, quæ Episcopo iure ordinario competunt: cap. cum olim. de maiorib. & obedient. & c. unico. eodem titulo. in 6. cap. ad abolendam. de Hereticis. c. p. nullo. & fin. de supplenda neglig. pralac. n. 6. & extr. auar. exco. rabilis. vers. ceterum. de prebendis. At quia collatio beneficiorum ab hac regula excepta est, cap. 2. ne sede vacante. & cap. unico. eodem titulo. in 6. & cap. 1. de institutionib. eodem lib. ea de causa nequit capitulum se in hac prouisione introuertere. Ratio huius prohibitionis ea est, quia beneficii prouisio, est illius liberalis donatio, saltem ea ex parte, qua huic potius, quam alteri fit, ideoque inter fructus Episcopalis dignitatis computatur, conuenit ergo vt successori relictetur. Et hoc verum habet, esto beneficium viuente Episcopo in mensis ipsius vacauerit, neque ab illo factis prouisum, vt bene aduertit Molina tractat. 5. de iust. & spat. 11. numer. 11. in fine. Supradicta doctrina non solum de propria collatione, sed etiam de electione, vel presentatione ad Episcopum spectantibus intelligenda est: quia sunt fructus Episcopalis dignitatis, & prohibito generalis est. Francisc. Paulin. 2. part. de presb. cap. quæst. 5. sub numero 3. & 4. Lambert. de iure patron. libro secundo: quæst. 2. artic. 4. Azor. 2. part. institut. moral. libro 3. cap. 38. quæst. 10. Garcia 5. part. de benef. cap. 7. numer. 52. Dixi in collatione, quæ sunt de collatione Episcopi. Nam sint simul de collatione capituli, poterit capitulum defuncto Episcopo, aut omnino impedito prouidere: quia tunc vitur iure suo, & tota conferendi potestas ad capitulum transferitur: habetur cap. primo ne sede vacante. in 6. & tradit Panormit. cap. illa. eodem titulo. num. 4. Azor. 2. part. libro sexto. cap. 25. quæstion. 13. Molina tractat. 5. de iust. disp. 11. num. 13.

9. Præterea dixi exceptis aliquibus casibus à iure expressis. Nam expressum est in iure posse capitulum sede vacante electionem factam confirmare. dicto cap. cum olim. de maiorib. & obedient. Item posse instituatæ presentatos à patronis. cap. primo de inst. in 6. & notauit Azor. supra quæstion. 2. Molina de iust. tractat. 5. disputat. 11. num. 13. Garcia num. 54. & alij apud ipsos, institutio namque, & confirmatio non est tam donatio beneficiorum, quam donationis factæ necessaria confirmatio, & approbatio. Quod verum habet etiam casu quo eligentur, vel presentarentur plures æque idonei, & locus esset gratificationis, adhuc poterit capitulum hanc confirmationem, vel institutionem facere. Quia absolute necessaria est, & obligatoria, tamen si libera sit quoad personam electam: si quidem ea commissa alia eligi poterat, Francisc. Paulin. de presb. cap. 2. sede vacante 2. p. 94. in fine. & quæst. 5. num. 2. Garc. 5. p. de benef. c. 7. num. 75.

10. Difficultas est, an beneficia, quæ iure deuoluto ad Episcopum pertinent, competant capitulo? Affirmant Ioann. Andr. Dominicus Franciscus in capite quamquam. de elect. in 6. Zerola in praxi. 1. part. verbo capitulum. §. 5. c. 2. part. §. 10. Zechus de benef. & presb. in capite 5. numero quæstio. Molina tractat. 5. de iust. disp. 11. numer. 12. Ra ionem subdit Molina, quia prouidere beneficium deuolutum actus est Episcopalis iurisdictionis omnino necessarius ad rectam diocesis administrationem, sed in iurisdictione necessaria Episcopi succedit capitulum sede vacante. vt tradit glossa communiter recepta in clem. 1. §. 1. verbo capituli. de Hereticis. Ergo succedit in hac beneficiorum prouisione.

Ceterum tenendum est contrarium. Quia Episcopus non arctatur aliquo speciali titulo beneficia deuoluta prouidere, quo non arctetur ad prouidenda ea, quæ iure ordinaria competunt. Sed quæ iure ordinario competunt Episcopo, non transeunt in capitulum. Ergo neque transeunt deuoluta. Item Episcopus beneficia deuoluta non tam iure ordinario, quam iure delegationis prouidet: sed capitulum non succedit in iis, quæ competunt Episcopo iure delegationis etiam à iure communi inducitur. Abbas in dicto cap. cum olim. quæstion. 5. Felin. ad 10. quæstion. & pluribus firmat Sanchez lib. 8. disputat. 2. numer. 10. Garc. 5. part. de benef. cap. 7. numer. 42. Ergo neque succedit in beneficiorum deuolutorum prouisione. Deinde capitulo interdicha est beneficiorum prouisio Episcopo competens, à qua generali prohibitione non sunt excepta beneficia deuoluta. Denique explicantes secundam reg. Cancell. vt probabilis defendimus beneficia deuoluta, quæ Episcopus viuens non prouidit, sed Apostolica: tanquam vacantia sede Episcopali vacante, reseruata esse. Ergo capitulum nequit illa prouidere: & ita tenet plures referens Garc. 5. p. de benef. cap. 7. num. 53. Azor. 2. p. inst. lib. 3. c. 38. q. 6. & lib. 6. c. 27. q. 9.

11. Secunda difficultas est, an beneficia parochialia, quæ iuxta

Eord. de Castro Sum. Mor. Pars II.

Trident. sess. 24. c. 58. de reform. & constitutionem Pij 9. debentur iis, qui in concursu magis idonei fuerint reperi, possint à capitulo prouideri? Ratio difficultatis est. Quia capitulum vacante Ecclesia parochiali apponere edicta potest, & ad concursum vocare, & concurrentes examinare, & ex approbatis digniorem eligere. Sed facta hac electione electo debetur beneficium, illudque iure exigere potest, & à contraria electione appellare, vt potest facta contra formam concilij. Ergo potest capitulum, & debet ei beneficium conferre, Probo consequentiam, Ideo capitulum potest beneficia conferre, quæ præmissa electione, vel presentatione conferuntur: quia illorum collatio non est libera, sed obligatoria. At collatio dignioris ex approbatis non est Episcopo libera, sed obligatoria. Ergo capitulum succedens Episcopo in potestate conferendi beneficia, quæ non sunt liberæ collationis, succedit in collatione parochialium. Secundo probo eandem consequentiam, Beneficium, seu capellania ex fundatione conferendum propinquiori fundatoris, esto liberum sit à iure patronatus potest, & debet à capitulo sede vacante prouideri: si secludamus reservationem reg. 2. Cancell. & hoc nulla alia ratione, nisi quia illa collatio non est libera, sed obligatoria, & debita. Sed posito quod aliquis ex concurrentibus, & examinatis dignior sit, iam est obligatoria, & debita illi collatio. Ergo neque satisfaciis, si dicas collationem dignioris non esse, neque vocari in iure debitam, & necessariam, sicuti collatio facienda electo, vel presentato, aut à fundatore designato: quia ad collationem dignioris compelli non potest Episcopus, neque eius necessitas oritur ab aliquo tertio. Secus vero in collatione faciendâ electo, vel presentato, aut à patrono designato. Non inquam satisfaciis: quia facta declaratione maioris dignitatis iam est ius quæsitum electo sic declarato: ac proinde à retardata collatione appellare potest. Neque hoc ius ex potestate Episcopi adæquate procedit, sed ex electi dignitate, & ex constit. Triid. præcipiente ei fieri collationem.

12. Nihilominus tenendum est tanquam omnino certum, nequaquam posse capitulum sede vacante beneficia parochialia prouidere: sic docet aliis relatis Gonzalez ad reg. 8. Cancell. gloss. 9. §. 1. num. 76. Molina tract. 5. de iust. disp. 11. Garcia 5. p. de benef. cap. 7. num. 86. & num. 90. & quidem itante reg. 2. Cancell. reseruante omnia beneficia sede Episcopali vacante, nemini dubium esse potest. At illa seclusa probari potest: quia omnis collatio beneficiorum prohibita est capitulo, exceptis casibus à iure expressis, vt dictum est: cum autem sola institutio, & confirmatio ab hac regula exceptari, quælibet alia beneficiorum collatio prohibita erit.

13. Hinc fit beneficia patrimonialia, quæque certo generi personarum debita sunt, non posse (etiam seclusa reservatione reg. 2. Cancell.) à capitulo prouideri, vt multis relatis docet Gonzalez gloss. 9. §. 1. num. 7. & gloss. 45. num. 20. & adducit Rotæ decisionem in vna Calaguritana beneficii de Arcaya 26. Aprilis 1596. quam ad longum refert Garcia supra num. 89. quod ipse num. 90. contrarium sentiat. Moueor, quia beneficia esse debita certo generi personarum, non constituit collationem necessariam: sed liberam, & voluntariam relinquunt: liberum enim est Episcopo, hanc collationem intra semestre omittere qua omissione facta deuoluitur ad superiorem collatio. Neque aduertus hoc procedit, quod propinquiori fundatoris, & aliis digniori debeat collatio: debetur namque, quoties collatio faciendâ est: sed quia non est debita fieri ab huiusmodi Episcopo, ideo respectu illius libera est. Durante namque semestri nullus cogere potest Episcopum hanc collationem facere: quia totum illud tempus est illi concessum à iure ad prouidendum: illo vero transacto iam cessat potestas in ordinario collatore, & deuoluitur ad superiorem. Ergo nunquam ordinarius collator, potest cogi ad conferendum hac beneficia. Ergo respectu illius sunt beneficia liberæ collationis, ac proinde non transeunt in capitulum.

14. Et ex his soluitur difficultas relata num. antecedenti: concedo namque sede vacante posse capitulum circa parochialium prouisionem omnia præstare vique ad electionem dignioris inclusive, quæ potest Episcopus si viueret. At ex hac electione nullum est ius considerabile quæsitum electo in beneficiis reseruat: cum non teneatur Pontifex electum ab Episcopo prouidere. Secus vero dicendum videtur in beneficiis non reseruat: posita declaratione dignioris. Quia iuxta formam concilij digniori taliter declarato debentur. Adde esto daretur in beneficiis reseruat: digniori esse ius quæsitum ad beneficia, vt concedi debet in beneficiis, quæ ex fundatione debentur consanguineo fundatoris propinquiori, & constat alijquem talem esse. Quia tamen hoc ius ordinarius exequi non tenetur, neque ad id compelli potest: ea de causa eorum collatio computatione ordinarij libera est. Verum in beneficiis, quæ præmissa electione, vel presentatione conferuntur, aliter res se habet: quia in his compelli ordinarius potest tum à patrono, & electore, tum ab electo, & presentato, vt electum confirmet, & præsentatum instituat: neque ipse se defendere potest ex semestri concessio ad conferendum. Pro institutione namque, & confirmatione non est hoc semestre concessum, neque ob illius omissionem institutio, & confirmatio ad superiorem deuoluitur: quia in his, vt dicemus, non datur deuolutio.

15 Tertia difficultas est de beneficiis resignatis ad collationem Episcopi pertinentibus, an hæc capitulum sede vacante providere possit? Et ratio difficultatis est; quia hæc provisio videtur necessaria admissa resignatione, & ad illam faciendam ordinarius compelli potest. Dicendum tamen est beneficia sic resignata nequaquam capitulum providere posse, quia ei interdicitur eis conferre beneficia ad liberam Episcopi provisionem pertinentia, qualia hæc sunt, & notavit Azor. *supra*. Et ad rationem dabitur nego provisionem esse necessariam, facta resignatione libera. Neque enim magis necessaria est huius beneficii provisio, quam si vacaret beneficium morte beneficiati. Neque ordinarius ex tali resignatione ardeatur beneficium resignatum alicui in particulari conferre, sed liberè, cui maluerit conferre potest. Verum etiã hoc ita fit, capitulum sede vacante admittere resignationes liberas beneficiorum potest, sicut potest Episcopus. Quia succedit Episcopo in eis, quæ ad iurisdictionem Episcopalem pertinent, & ad rectam Episcopatus administrationem, exceptis casibus à iure expressis, ut dictum est. At resignationum admissio non est in iure excepta. Ergo in illarum admissione succedit capitulum: sic Abbas in *cap. cum olim. de maior. & obedient. & ibi. Fein. num. 4. Patin. de pos. st. c. 2. part. 2. n. 11. & 15. Azor. 2. part. lib. 3. c. 3. 7. 5. & lib. 7. c. 19. 2. 7. Garc. 11. p. de benef. c. 3. n. 2. 56 & seqq.*

16 Quod si virgas beneficiorum resignationes admittere ille superior potest, qui potest beneficia conferre, & collata removere. Gloss. in *elem. unica. de renunti. Flamin. Paris. lib. 7. de resignat. quæst. 10. & quæst. 15. & 16. Garc. 11. part. de benef. capit. 3. numer. 251. Azor. 2. part. institut. moral. lib. 7. cap. 19. quæst. 7. & alij apud ipsos. Cum ergo capitulum potestatem non habeat hæc beneficia resignata conferendi, sic neque habere potestatem admittendi resignationes. Resignatio namque ad collationem ordinatur. Responderi facile potest, negando superiorem, qui admittit resignationes potest, debere esse necessarium, qui beneficia illa potest conferre: sæpe enim ad inferiorem Episcopo beneficii resignati collatio pertinet, & non ad Episcopum, cum tamen ad Episcopum pertineat resignationem admittere, & non ad collatorem, ut bene notavit Azor. 2. part. institut. moral. lib. 7. cap. 19. quæst. 7. sine. Item sæpe ad ordinarium resignationes beneficiorum referuntur sunt, cum tamen illa beneficia conferre nullatenus possit, ut multis allegatis resoluit Flamin. lib. 1. de resignat. quæst. 14. numer. 6. Barbosa 3. part. de potest. Episc. alleg. 69. à num. 22. & seqq. Quare ille superior potestatem habebit admittendi resignationes, qui alias potestatem habet instituendi, & destruendi, neque aliud dicunt doctores relati. Cum ergo capitulum sede vacante hanc potestatem habeat, efficitur resignationes liberas admittere posse.*

17 Quarta difficultas est de beneficiis permutatis, an hæc conferri à capitulo sede vacante possint? Videtur affirmatiuè respondendum: quia permutantes compellere possunt superiorem admittentem permutationem, ut sibi beneficia permutata conferat; quia sub illo onere permutatio facta est. Cum ergo capitulum potestatem habeat collationes necessarias peragendi. arguitur. *cap. cum olim. de maior. & obedientia. & cap. 1. de institutione. in 6. poterit hæc beneficia permutata compertantibus conferre. Quod vero ordinarius possit hanc permutationem admittere, tradit Patin. de potest. capit. part. 2. q. 3. n. 19. Rebuff. praxi. titulo de enolus. n. 95. Zetola in praxi. 2. part. verbo capitulum. § 7. Et probatur, quia potest resignationem simplicium admittere, ergo permutationem, quæ minus est. Tum quia admissio permutatis actus est iurisdictionis Episcopalis ad rectam diocesis administrationem pertinet. Transit ergo in capitulum, cum non inveniatur in iure excepta. Tum quia ex admissione permutatis non inferitur obligatio esse superiorem admittentem permutationem illa beneficia conferre, si quidem beneficiorum referuntur permutationem admittere ordinarius potest, ut tradit Flamin. multis relatis lib. 1. de resignat. q. 16. in princip. Barbosa alleg. 69. n. 25. Ergo poterit capitulum hanc permutationem admittere, tamen si beneficia conferre non possit, & ita docet, relato Imola. Gloss. in *lem. 1. de rerum permutat. Gregor. Lopez leg. 2. tit. 6. part. 5. num. 6. Petr. de Perusio tractat. de permuat. benef. 2. part. quæst. 5. num. 23. & 24. alijs 41. Zechus de benef. & pension. cap. 10. num. 1. Azor. 2. part. institut. moral. lib. 3. cap. 38. quæst. 4. Subdant vero hi doctores expectandum esse Episcopum, qui beneficia conferre possit. Quod si noluerit, posse permutantes ad propria beneficia redire.**

18 Ceterum verius existimo, non posse capitulum resignationes ex causa permutatis admittere, tradit Garcia alios referens. 11. part. cap. 4. num. 75. Ratio ea est, quia hæc permutatio admittit necessario debet, qui habeat potestatem beneficia permutata conferendi, si quidem vniuersique permutans hac intentione, & conditione proprium beneficium resignat, ut loco illius beneficium alterius sibi conferatur. Ergo admittens permutationem necessario habere debet potestatem beneficia conferendi. Cum ergo capitulo interdicitur sic collatio beneficiorum ad ordinarium liberè spectantium, & hæc permutatis admissio interdicitur erit. Ex quo constat, nequaquam posse capitulum

sede vacante, neque Episcopum resignationes ex causa permutatis admittere de beneficiis referuntur, quia neque illa conferre, & tradit Puteus *de off. c. 62. lib. 2. Mancica de ca. 104. & n. 12. Azor. 2. part. lib. 7. c. 29. 7. 10. Mandol. reg. 1. Cancell. 9. 13. & pluribus Garcia 11. part. de benef. c. 4. n. 32.*

19 Neque obstant *num. procedenti* adducta. Concedo namque permutantes compellere posse superiorem permutationem admittentem, ut illam perficiat, beneficiaque permutata conferat, & sic facta permutatis admissione collationem esse necessariam. Nego tamen inde inferri posse capitulum, & beneficiorum permutatis admittit, & beneficia permutata conferre; quia necessitas huius collationis non aliunde, quam ex libera permutatis admittit provenit. Cum ergo dicitur capitulum conferre posse beneficia, quæ sunt necessaræ collationis Episcopi, intelligendum est, quando sunt necessaria necessitate absoluta, & ab alijs ipsi Episcopo imposita. Secus vero quando sunt necessaria ex suppositione; necessitate inquam, quam ipse Episcopus sibi imponit liberè admittens permutationem. Cum vero virges admittit permutationem, esse actum iurisdictionis Episcopalis, que in capitulo transit. Respondendo, esse quidem actum iurisdictionis Episcopalis, sed capitulo interdicitur; cum capitulo interdicitur sit beneficiorum collatio, quam secum permutatio necessario inuoluit.

20 A supradicta doctrina excipit Garcia 11. part. de benef. cap. 4. num. 81. permutationem illam beneficiorum, quæ vincitur Episcopo admissa est, neque ad effectum sui perducta: hæc enim permutatio esse posse capitulum perficere, & beneficia sic permutata conferre docet, ea motus ratione, quia permutatis admissio iam præcessit, & solum perfectio illius desinitur: at hæc postea admissio debita est permutantibus. Ergo potest capitulum illam expedire, & beneficia compertantibus conferre, cum succedat in eis, que sunt iurisdictionis necessaræ. Verum hæc exceptio mihi non probatur: quia firmiter doctrinam destruit, ideo namque interdicitur est capitulo permutatis beneficiorum admissio; quia beneficiorum collatio illi interdicitur est. Ergo admissio permutatis non releuat collationis interdictionem. Præter hæc collatio libera, & voluntaria est, cum eius necessitas orta non sit ab aliquo distincto à collatore, non igitur capitulum in ea succedit. Adde vi huiusmodi eorum coniungere posse, cum admittens permutationem, eo ipso collationem beneficii præster, & eodem contextu admittatur vniuersique renouatio, & præter fiat vniuersique collatio, ut alijs relatis docuit ipse Garcia 11. part. c. 8. n. 104.

21 Quinta difficultas est de beneficiis commendatis, an capitulum sede vacante ea commendare possit? Sub distinctione respondeo, si de propria commendatione loquamur, nequaquam id fieri potest, quia commendatio beneficiorum collationi æquivaleret, quæ est capitulo interdicitur. Adde omnem commendationem, parochialium à Tridentino, esse Episcopis, & à fortiori capitulis interdicitur: sed loco commendationis vicarij designari succedit. Trident. sess. 24. cap. 18. & diximus *disposit. punct. 8.* Verum si de commendatione ad tempus, seu vicarij sermo sit, bene potest capitulum beneficia commendare, seu in eis vicarios constituere. Sic Panormit. in *cap. cum olim. de maior. & obedient. Rebuff. in praxi. benef. tit. de decolus. 277. Azor. alijs relatis 3. part. lib. 3. c. 38. 3. 8. & colligitur ex dicto loco Trident. sess. 24. c. 18. Quia hæc vicarij designatio ad rectam diocesis administrationem pertinet. Tempus autem, quo hæc commenda, seu vicaria durare potest, est dum beneficium à legitimo collatore non prouideretur, quia aliud necessarium non est. Azor. & Rebuff. *supra*.*

PUNCTVM XXX.

De potestate vicarij Episcopi in beneficiorum collatione.

- 1 Triplex vicarij Episcopi distinguitur.
- 2 Vicarij tam foraneus, quam generalis potestatem non habet beneficia conferendi.
- 3 Excipit nisi habeat speciale mandatum.
- 4 Ex hoc generali mandato quid posse vicarij.
- 5 Concedi potest vicario generali potestas beneficia conferendi, sed an foraneis concedi possit examinatur.
- 6 Vicario in spiritualibus tantum constituto hæc potestas committi potest, tamen si plures sententiam debere esse vicarij generalis in spiritualibus, & temporalibus.
- 7 Qua sit forma constitutionis vicarij, & an laicè interpretanda sit.
- 8 Censetur hæc potestas concessa per clausulam generalem, qua tuo vicario concederes liberam, vel plenam potestatem omnia administrandi: Affirmant plures, sed negatiuus pars est probabilior.
- 9 Quid si vicarij constituitur cum clausula, ut omnia locui facere possit, excepta presentatione beneficiorum, vel illorum unione, aut suppressione, an possit beneficia conferre? Negatiua pars tenenda est.